

สาระที่ผู้ปกครองควรรู้และเข้าใจ

💖 บทความเรื่องคุณค่าการเล่น การเล่นตามอายุ และพัฒนาการ 💖

คำถามที่ว่า “ทำไมเด็กชอบเล่น วันๆเอาแต่เล่น ไม่รู้จักเบื่อ เล่นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียน เล่นแล้วได้อะไร แล้วควรจะทำอย่างไรดีกับการชอบเล่นของเด็ก” นี่เป็นคำถาม หรือคำบ่นของผู้ใหญ่โดยเฉพาะพ่อ แม่ ผู้ปกครองหรือแม้กระทั่งครูบางคน

ในสังคมไทยในปัจจุบันเด็กส่วนมากจะชอบเล่น การเล่น หมายถึง ประสบการณ์และกิจกรรมทุกชนิดที่เกิดขึ้นด้วยความสมัครใจของเด็กที่ให้ความสนุกสนานและยังเป็นประสบการณ์เรียนรู้เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาทักษะและการสร้างความสัมพันธ์ในสังคมเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมเรียนรู้ที่จะใช้เครื่องมือต่างๆรู้จักหน้าที่ของตนเองสามารถช่วยเสริมกระบวนการพัฒนาการด้านต่างๆทั้ง 4 ด้านให้เด็กได้อย่างเหมาะสม พัฒนาการ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงด้านวุฒิภาวะ (maturity) ของอวัยวะระบบต่างๆและตัวบุคคล ทำให้เพิ่ม ความสามารถของบุคคลให้ทำหน้าที่ต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ทำสิ่งที่ยากและซับซ้อนยิ่งขึ้นได้ การเล่นของเด็กมีพัฒนาการที่แตกต่างกันไปตามด้วยวัย พัฒนาการของการเล่นของเด็กปฐมวัยได้ดังนี้ เด็กเล็กๆ จะเล่นแบบสำรวจ เช่น เขย่าของเล่นเพื่อให้เกิดเสียง หยิบสิ่งของเข้าปาก เด็กอายุ 3 ขวบขึ้นไป จะเล่นแบบมีสัญลักษณ์คือ เล่นแบบมีเรื่องราว มีการสมมติตัวเองเป็นสิ่งนั้นสิ่งนี้ วัย 4 ขวบ จะเริ่มเล่นแบบสร้างสรรค์เห็นได้ชัดจากการนำไม้บล็อกมาต่อเป็นสิ่งที่ต่างๆ วัยนี้จะเล่นแบบมีลักษณะของการแก้ปัญหามากขึ้น เป็นความคิดรวบยอดมากขึ้น ส่วนวัย 5-6 ขวบ จะเล่นแบบใช้จินตนาการซึ่งถือเป็นการเล่นขั้นสูง การเล่นสามารถสะท้อนพัฒนาการของเด็กได้ว่าเขาเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เพียงใด โดยที่เด็กปกติจะมีพัฒนาในการเล่นที่ต่างกันไป เด็กเล็ก 0-2 ขวบ จะยังไม่เล่นแต่จะมองคนอื่นเล่น วัยเตาะแตะจะเริ่มเล่นคนเดียว เด็กวัย 2-3 ขวบ จะเล่นแบบคู่ขนานคือ สามารถเล่นกับเด็กคนอื่นได้แต่จะไม่เล่นร่วมกัน วัย 4 ขวบ จะเล่นร่วมกับเพื่อน แต่จะไม่มีการแข่งขันแบบบทบาทการเล่น และไม่เกิดการสร้างเรื่องราวร่วมกัน ส่วนวัย 5-6 ขวบ จะเริ่มเล่นแบบร่วมมือกันการเลือกของเล่นให้เด็กจึงต้องคำนึงถึงความสอดคล้องของพัฒนาการการเล่นในแต่ละวัยด้วย โดยเด็กแรกเกิดถึงขวบปีแรกประสาทสัมผัสทุกอย่างจะพัฒนาอย่างรวดเร็วของเล่นจึงต้องเป็นประเภทที่ตอบสนองต่อการเติบโตของประสาทสัมผัสนั้นๆ เด็กวัยเตาะแตะจะชอบของเล่นที่มีเสียงเช่น โทรศัพท์จำลอง ของเล่นบิดเกลียว วัย 3 ขวบ เด็กจะเริ่มมีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้นเริ่มสนใจสิ่งมีชีวิตมากขึ้น ของเล่นที่เป็นตัวสัตว์ ตุ๊กตุน่ารักๆจะเป็นที่ชื่นชอบของเด็กวัยนี้รวมถึงของเล่นประเภทก่อสร้างเช่น ไม้บล็อก หนังสือเองก็จะเข้ามามีอิทธิพลในขวบปีนี้เช่นเดียวกัน ย่างเข้าอายุ 4 ขวบ เด็กวัยนี้จะชอบของเล่นที่มีความซับซ้อนขึ้น เช่น ของเล่นแนววิทยาศาสตร์อย่างการเป่าฟองสบู่ เด็กวัย 5-6 ขวบ จะชอบของเล่นที่มีเครื่องยนต์กลไกหรือของเล่นที่เทคนิคพิเศษมากขึ้น เช่น ของเล่นที่มีมอเตอร์ดังนั้นพ่อแม่ควรเลือกของเล่นให้กับเด็ก ให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย และมีความปลอดภัยไม่ควรบังคับเด็กควรให้เด็กเล่นแบบอิสระ